

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. III. An Caput Ecclesiæ Episcopous Romanus Sit Supra Concilium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61383)

ubi PP. tribuunt Damaso Pontifici competere potestatem *examinandi, confirmandi conclusa consiliaria*; Ex Synodo Chalcedonenfi año 451. ubi Pontifex *Pater, Caput, Director, Juxta* *index universalis Ecclesia* salutatur, quæ concilia longe antecesserunt Bonifacium III. qui obiit anno 666. & rexit solùm 9. mensibus.

9. *Quæres 4to. An Primatus Episcopatus Romano sit annexus ex Institutione Christi?*

Resp. Affirmative, ac proinde non est annexus primatus ex eo præcise, quod Petrus sua voluntate sedem suam Romæ fixerit usque ad mortem, nec est in potestate Ecclesiæ hunc primatum cuius Episcopatus annectere, vel ab omni separare.

Ratio. Marcellus ad Episcopos Antiochenæ Provinciæ scribit: *Petri sedem jubente Domino Romam translatam esse.* quâ autoritate S. Igna-

tius Martyr Regem Abussæ Ecclesiæ Romanæ conatus est adjungere. Anacletus Epist. 3. *ad omnes Episcopos* ait: *Romanam Ecclesiam non ab Apostolis sed ab ipso Salvatore primatum obtinuisse.* Nicolaus I. Epist. *ad Michaelem Imperatorem*, ista, inquit, *Privilegia Ecclesia Romana à Christo sunt donata, à synodo autem non donata, sed celebrata & honorata.* Lateranense cap. *damnamus*, ait: *Romana Ecclesia Domino disponente est cunctorum fidelium Mater & Magistra.*

Objicies. Nequit dici, quando Christus voluntatem suam de conjunctione primatus cum Episcopatu Romano manifestaverit, ergo non conjunxit ita. Resp. N. antec. probabiliter ex Suarez diu post ascensionem, non antea saltem explicitè manifestavit. Sed T. antec. N. conseq. nescitur etiam origo plurium aliorum Jurium & substantia tamen scitur certo.

§. III.

AN CAPUT ECCLESIE EPISCOPUS ROMANUS SIT SUPRA CONCILIUM?

SUMMARIA.

1. *Quid sit Concilium, & quotuplex?*
 2. *Concilium generale quid requirat?*
 3. *Quando caperint Concilia?* 4. *An Concilium sit infallibile sine Pontifice?*
 5. *Solvuntur objectiones.* 6. *An Concilium saltem cum Pontifice sit infallibile?* 7. *Recensentur Concilia generalia.* 8. *An Pontifex sit supra*

Concilium? 9. *Solvuntur objectiones.*
 10. *A Pontifice nequit appellari ad Concilium generale.* 11. *Recensentur casus excepti, quibus Concilium cognoscit super causa Pontificis.* 12. *Cujus nomine & autoritate edantur decreta Conciliorum?* 13. *Summus Pontifex nec sponte se Concilio subji-*

cere potest. 14. *Solvuntur objectiones.* 15. *A Concilio generali recte appellatur ad summum Pontificem.* 16. *An Pontifex sine Concilio sit infallibilis in doctrina morum?* 17. *An in Decisionibus & materia fidei?* 18. *Ponuntur objectiones.* 19. *Recen-*

sentur quidam Pontifices scandalosi. 20. *An Pontifex ut Doctor privatus errare queat?* 21. *An & quando in questionibus facti particularis?* 22. *Quando Pontifex dicatur loqui ex Cathedra?*

I Nota 1. Concilium est Congregatio Prælatorum Ecclesiæ ad ea, quæ ad fidem vel mores spectant, decidenda. Nam Concilia sunt Comitia Ecclesiastica. Et dividitur 1. in generale seu œcumenicum, ad quod convocantur omnes (moraliter saltem) Episcopi totius orbis, nullo per se excluso, præfidente summo Pontifice, vel per se, vel per suos Legatos. 2. Nationale, ad quod conveniunt Episcopi unius Regni, vel nationis præfidente primæ Patriarcha. 3. Provinciale, ad quod Episcopi unius provinciæ conveniunt, præfidente Metropolitanò sive Archi-Episcopo, quæ duo posteriora improprie vocantur generalia. 4. Diocesano, ad quod presbyteri unius dioceseos conveniunt, præfidente Episcopo; juxta Bellarminum vix meretur nomen Concilii, quia soli Episcopi jure ordinario habent jus decidendi, Theologi velut Advocati veritatis habent suffragium tantum consultivum; quibusdam tamen Abbatibus ex privilegio conceditur decisivum; ideoque hi cum Episcopis signant ita: Episcopus definiens subscripsi, reliqui verò: Consentiens subscripsi.

Nota 2. Concilium œcumenicum seu generale desiderat 1. mandatam seu approbationem Pontificis. 2. illius vel Legati præsentiam, 3. Convocationem omnium Episcoporum. Sfondrati *Regal. sacerdot. lib. 2. §. 1.*

Nota 3. Non tantum in Ecclesiâ Romana ab ipsis Apostolorum temporibus ad nostra usque sæcula, sed etiam in Ecclesia Hebraica, quin & in ritibus gentium de rebus majoris momenti fidem ac salutem concernentibus, conventus generales fuisse institutos, quemadmodum docet ac probat idem author *d. lib. 2. §. 2.*

Nota 4. Quæstio hæc: *An Pontificia potestas supra Concilium se extendat?* Exordium sumpsit cum schismatibus post mortem Gregorii XI. quando plures simul Pontifices Cathedram Petri ambiabant. Sfondrati *d. lib. 2. §. 3.* Sententia tamen negativa post concilium Constantiense vix à quoquam Catholicorum fuit defensa, donec Parisienses Politici in scholas totius Galliæ ante annos non multos eam intruserunt. Sententia autem affirmativa est antiquissima & in Concilio Tridentino ex decem partibus Patrum à novem affer-

asserta, ut narrat Palavicinus *lib. 24. c. 2. n. 12.*

Nota 5. Ab Alexandro VIII. fuit anno 1690. damnata sequens propositio: *Futilis & toties convulsa est assertio de Pontificis Romani supra Concilium œcumenicum auctoritate, atque in fidei questionibus decernendis infallibilitate.*

4 Quæres 1. *An Concilium sit infallibile sine Pontifice?* Resp. Ante sententiam & confirmationem Papæ concilium generale non est infallibile sed errare potest. Ita Bellarminus & Cajetanus & est communis contra Gallos quosdam.

Ratio 1. Talia concilia mittuntur ad Pontificem, qui potest approbare vel reprobare, ut constat ex Synodo Nycæna, quæ anno 325. inchoata, & in annum tertium duravit. ibi: *præter sententiam Romani Pontificis non debere concilia celebrari*, ex Synodo 1. Constantinop. de anno 381. agnoverunt PP. Damaso Pontifici competere potestatem *examinandi & confirmandi conclusa Conciliaria.* Ex Synodo Nycæna II. de anno 786. Patres magno numero conscripti ingenuè professi sunt: *Modum Legesque à summo Pontifice præscribi Concilio*, ergo illa concilia non sunt infallibilia sine Pontifice.

Ratio 2. Infallibilitas concilii nascitur ex conjunctione corporis cum Ecclesiæ capite, atqui ante sententiam & confirmationem Papæ nondum est talis conjunctio, nam Pontifex, qui est caput, nondum aperuit suam sententiam.

Ratio 3. Basileense concilium *Sess. 2.* una cum Legato Pontificio defini- vit communi consensu, concilium esse supra Papam, quod tamen negat fanior sententia, ergo Concilium generale ante sententiam & confirmationem Pontificis non est infallibile. Sic etiam licet universale Concilium Ephesinum II. extir- pandæ hæreseos gratiâ fuerit legiti- mâ auctoritate inchoatum, nihilo- minus Leo Papa minimè probavit ipsius Concilii definitiones, imò illas in sequenti Concilio Chalce- donensi tanquam hæreticas damna- vit, ut refert Turrecremata *in Summa de Ecclesiâ lib. 2. c. 100.* sic pariter erravit Concilium Cabilo- nense *in c. de puellis 6. in c. placuit 11. caus. 11. q. 2.* ut notat Abbas, *in c. si- gnificasti n. 31. de Electione.* Turrecre- mata *in c. Anastasius in fin. dist. 19.* Cardinal. Alban. *de potestate Papæ & concilii part. 2. n. 107.* Hinc Con- cilium sine Pontificis auctoritate congregatum est Acephalum, ut dicit textus *in c. subnectitur dist. 21.* conciliabolum *c. multis dist. 17.* schismatica conventicula, & Syna- goga Sathanz, ut legitur in Bulla indictionis Concilii Lateranensis sub Julio II. *in princ. tom. 4. concil. part. 2. pag. 14.* idem habetur in eodem concilio sub Leone X. *Sess. 1. eod. tom. pag. 110.*

Objicies tale concilium ante- quam accedat sententia Pontificis adhuc est Ecclesia, atqui Ecclesia est infallibilis, ergo tale concilium ante sententiam & approbationem ponti-

Pontificis est infallibile. Resp. Dist. Maj. adhuc est Ecclesia perfecta & completa N. imperfecta & incompleta C. atqui Ecclesia est infallibilis Dist. si sit completa C. min. incompleta & imperfecta N. Min. & conseq. imo T. major, scilicet tale concilium esse Ecclesiam, tale concilium tamen non est absolutum, priusquam sententia Papæ accedat, & consignet.

Instas. Concilia priusquam confirmantur, dicunt anathema contrarium sentientibus, ergo sunt infallibilia sine Pontifice. Dist. antec. i. Dicunt anathema statim habens vim N. modo habiturum vim dum confirmatum fuerit C. sic dum iudex à quo appellari potest, fert sententiam intelligitur talis sententia habitura vim, nisi princeps mutet sententiam. Urges: Christus dixit Apostolis & Ecclesiae, accipite spiritum sanctum &c. *Job. 20. & Matth. ult.* ergo penes Ecclesiam est infallibilitas sine respectu ad Pontificem. Resp. N. conseq. quia ibi fuit Petrus ut papa & caput Ecclesiae, adeoque ibi ponitur Ecclesia cum capite.

Instas. *Cum venerit Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem Joan. 16. item visus est spiritui sancto & NB. nobis. Act. 15.* item Aug. contra *Epistolam Manichæi* dicit, ego autem non crederem Evangelio, si non crederem Ecclesiae. ergo Ecclesia etiam sine Pontifice spectata falli nequit. Resp. Hos & similes

textus intelligi de Ecclesiâ cum suo capite & de Apostolis cum Petro Apostolorum principe.

Quæres 2. *An Concilium saltem 6 cum Pontifice sit infallibile?*

Resp. Affirmative. Ratio si Pontifex cum concilio generali representante totam Ecclesiam errare posset, portæ inferi prævalerent adversus Ecclesiam, nec adesset Ecclesiae Christus & Spiritus sanctus, usque ad consummationem sæculi, quod est contra illud *Matth. 16.* item *Matth. 25.* ubi Christus ait: *Ecce ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi, vide supra §. 1.*

Ratio 2. Quod in concilio generali approbato per S. Pontificem est definitum & toti Ecclesiae propositum, semper habitum fuit pro infallibili, uti etiam constat ex *Novella 31. cap. 1. de Ecclesiast. xii.* ubi Imperator Justinianus ita scribit:

Sancimus igitur vicem Legum obtinere sanctas Ecclesiasticas Regulas, quæ à sanctis quatuor Conciliis expositæ sunt, aut firmatæ, hoc est in Nycæana trecentorum decem & octo, & Constantinopolitana sanctorum centum & quinquaginta Patrum, & in Ephefina prima, in qua Nestorius est damnatus, in Chalcedonia in qua Eutiches cum Nestorio anathematizatus est, prædictarum enim quatuor Synodorum dogma sicut sanctas NB. scripturas accipimus, & regulas sicut Leges observamus.

Porro,

Porro Concilia generalia fuerunt sequentia:

7 Concilium Hierosolymitanum sub S. Petro anno *brist* 51.

Generale primum Nicææ habitum 38. Episcoporum in quo Arius damnatus fuit. Anno Christi 325.

II. Synodus generalis, prima Constantinopolitana, contra Macedonium & alios negantes divinitatem spiritus sancti. Anno 381.

III. Synodus generalis habetur Ephesi anno 431 contra Nestorium.

IV. Synodus generalis habetur Chalcedone anno 551. Eutichetem & Dioscorum.

V. Synodus generalis Constantinopolitana II. Anno 553.

VI. Synodus generalis Constantinopolitana III contra Monothelitas, anno 680. celebratur Synodus Quini sexta, unde sunt Canones Trulliani, quam Beda merito erratam vocat.

VII. Synodus generalis Nicæna II. anno 787.

VIII. Synodus generalis Constantinopolitana IV. contra Phorium pro S. Ignatio Patriarcha anno 869.

XI. Concilium generale Lateranense I. anno 1121. sub Calixto II. Pontifice.

X. Concilium generale Lateranense II sub Innocentio II. año 1139.

XI. Concilium generale Lateranense III. sub Alexandro VI. an. 1180.

XII. Concilium generale Lateranense IV sub Innocentio III. an. 1215.

XII. Concilium generale Lugdunense I. sub Innocentio IV. in quo

deponitur Fridericus Imperator, & decernitur expeditio pro terra sancta recuperanda. Anno 1245.

XIV. Concilium generale Lugdunense sub Gregorio X. pro unione Græcorum cum Latinis. Anno 1274.

XV. Concilium generale Vienneense sub Clemente V. in quo deletus fuit Ordo Templariorum.

XVI. Concilium generale Constantiense pro schismate tollendo, in quo Gregorius XII. resignavit. Anno 1414.

XVII. Concilium generale Florentinum, sub Eugenio IV. pro unione Græcorum cum Latinis. Anno 1439.

XVIII. Concilium generale Lateranense V. inchoatum sub Julio anno 1511. finitum sub Leone 1518.

XIX. Concilium generale Tridentinum inchoatur anno 1545. concluditur sub Pio IV. anno 1563.

Quæres 3. *An Pontifex sit supra Concilium?*

Resp. Affirmative. prob. 1. ex conciliis quæ Pontificem à se judicari non posse, sed potius semet Pontifici subesse fatentur, adeoque profitentur Pontificem esse supra concilium. Id affirmat Synodus universalis sub Leone III. & Carolo magno congregata, dum ait: *Nos Sedem Apostolicam, quæ est Caput omnium DEI Ecclesiarum, judicare non audemus, nam ab ipsâ nos omnes & Vicario suo judicamur, ipsa autem à nemine judicatur, quemadmodum antiquitus (non quasi novum esset commentum) mos fuit, sed sicut ipse sum-*

D

mus

mus Pontifex consuevit, jubeat, canonicè obediemus.

Synodus Romana de anno 324. c. fin. idem definivit, & ait: Romanum Pontificem omnium mortalium judicem à nemine judicari posse, neque ab omni Clero, neque à Regibus, neque à populo: In Synodo Nicæna I., quæ anno 325. inchoata & in annum tertium duravit, conclusum est: præter sententiam Romani Pontificis non debere Concilia celebrari, omnesque Episcopos, qui in quibusdam gravioribus pulsantur, quoties necesse fuerit, liberè ad Apostolicam Sedem appellare debere, cujus dispositioni omnes Majores Ecclesiasticas causas antiqua Apostolorum, eorumque successorum, atque Canonum autoritas reservavit.

In Synodo Chalcedonenfi anno 451. summus Pontifex Romanus audire meruit, quod sit sanctissimus & Beatissimus Archi Episcopus antiquæ Romæ & universalis Papa, universalis Princeps Pastorum, primæ Sedis Antistes universalis Ecclesiæ, stans supra firmam fidei petram.

In Synodo Constantinopolitana IV. de año 869. negant Legati Sedis Apostolicæ: se unquam universalis Concilii judicio subjectos fuisse.

In Synodo Florentina (aliis brevitatatis studio prætermisissis) de anno 1439. ita habetur: *Definimus Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere Præmimum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse Beati Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiæ Caput, & omnium*

Christianorum Patrem & Magistrum existere, & ipsi in B. Petro pasceudi, regendi & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam fuisse.

Prob. 2. ex SS. PP. Athanasius in Epist. ad Felicem II. Papam scribit: Majores suos dogmata & ordinationes à Sede Romana accepisse, ad eamque quasi ad matrem recurrisse, ejus uberibus nutriendos, Canonibus quippe sancitum esse, ut absque Romano Pontifice in majoribus causis decerni nihil debeat. Isidorus præfat. in opus concil. inquit: nec ullam Synodum legi ratam fuisse, quæ non fuerit autoritate Sedis Apostolicæ congregata vel fulta:

Prob. 3. ex Jure Canonico: ubi sapius definitum fuit, Romanum Pontificem esse supra Concilium, videlicet ab Innocentio c. *nemo judicabit*, à Symmacho, c. *aliorum*, ab Anthero in c. *facta subditorum*, à Gelasio c. *cuncta per mundum caus. 9. q. 2.* à Bonifacio Martyre in c. *si Papa*, dist. 40. à Pio II. in Constitutione quæ incipit: *in minoribus agentes edita. 6. Calendas Maji 1463.* in Bullar. tom. 1. pag. 322. c. *ad Apostolicas de sent. & re judicat. in 6. c. cuncta. 4. caus. 9. quæst. 3.*

Prob. 4. autoritate DD. tum Theologorum tum Canonistarum, inter quos est Petrus de monte, Episcopus Brixienfis, in sua Monarchia seu tractatu de potestate Pape, in Rubr. de Concilii præminetia à num. 6. vers. *bis ita expeditis*. Andreas Barbof,

Barbof. in *Clement. ne Romani de Elect.* ubi à n. 31. usque ad 86. pro superioritate Papæ in concilium adducit 87. argumenta. Turrecremata in *c. si Papa dist.* 40. & in *summa de Eccles. lib. 2. per tot.* Fagnanus in *c. Antigonus de pact.* à num. 50. aliique ab eo relati.

Prob. 5. ex ratione, Papa est Caput visibile non tantum Ecclesiarum particularium, sed etiam Ecclesie universalis simul collectæ, & quidem institutum immediate à Christo ex *Id.* atqui caput præest membris & illis non subditur, ergo in Ecclesia separatâ à S. Pontifice non est formaliter vel suppletivè potestas summa Ecclesiastica, nec ex scripturâ nec ex traditione; sed potius contrarium juxta illud: *Pasce oves meas, tu es Petrus & supra hanc petram &c.* quod si vero concilium aliquid definit sine capite, non pascuntur oves à pastore, sed pascunt se ipsas, neque Ecclesia est fundata in petrâ sed seipsâ.

Objicies 1. omnibus data est hæc lex: *Math. 18. Si peccaverit in te frater tuus, dic Ecclesie;* ergo & Pontifex subjicitur huic legi. Ergo subjicitur Ecclesie tum activè tum passivè; Activè: id est, si in Papam quis peccaverit, dicere debet Ecclesie, & rem ei ut tribunali majiori committere; Passivè, id est: si Papa peccet, debet id dici Ecclesie, ut eum puniat.

Resp. 1. Non agitur hic de Petro & conciliis generalibus, aliàs ob quemvis defectum Christiani co-

gendum esset concilium, quod falsum est, ergo ex hoc textu non evincitur intentum.

Resp. 2. Dist. conseq. ergo & Pontifex subditur huic legi, in quantum ab ipso servari potest C. secus N. scilicet subjicitur quoad monitionem fraternam à Prælati habendam, non autem eo sensu, quod seposita superioritate, quam habet immediate ex Jure divino, possit se subjicere coactivè conciliis; est quidem Pontifex membrum Ecclesie, sed principale, est propter gregem pastor, sed gregi non subjicitur:

Objicies 2. *Act. 15.* ajunt Apostoli *Visum est Spiritui sancto & nobis &c.* ubi nulla fit sigillatim mentio Petri, sed Collegii Apostolici, ergo in Petro non agnoscebatur superioritas, imò communi nomine expediebantur litteræ Apostolicæ, sicut etiam de facto & subinde nomine conciliorum expediuntur Decreta, licet illis Papa præsideat. Resp. & dedit tamen ibidem Petrus in contextu indicia primatûs, convocando concilium, ferendo primam sententiam &c. C. secus N. porro cujus nomine expediantur Decreta concilii generalis dicitur mox infra *hoc s.*

Objicies 3. à Pontifice potest provocari & appellari ad concilium, quemadmodum non semel esse provocatum præsertim à Gallie Regibus, antiqua & recens historia perhibet. Resp. N. quod appellari possit, & ab eo quod Reges Gallie fuerint

fuerint pessimo exemplo, malum ducitur argumentum, siquidem talis appellatio nunquam fuit admissa, quin potius sub pœna excommunicationis in Bulla cœnæ *cas. 2.* sit prohibita.

Instas: Constitutiones appellationem à sententiâ papali damnantes, ab ipsismet Papis in causâ propriâ emanarunt, ergo nihil probant.

Resp. C. antec. N. conseq. quia enim deficit superior à quo Pontifex sibi Jus dici patiatur, bene ut supremus princeps in sua causa jus dicere potest, nec etiam desunt rationes, sic à Principe, qui Majestate nitet, non licet ad concilium vel regnum appellare:

Objicies 4. *c. Papa 6. dist. 40.* ubi Papa subjicitur concilio generali, quando reperitur à fide devius, nec non concilium Constantiense *Sess. 4. & 5.* in casu schismatis concilio œcumenico tribuit universalem jurisdictionem.

Ref. Casum hæreseos & schismatis exceptum esse, nam si Pontifex per possibile vel impossibile in hæresin incideret, non tam judicaretur à concilio, quatenus est Pontifex, quam qui est Pontifex, cum per hæresin ipso jure desinat esse Pontifex, qui sine fidei professione ad exemplum D. Petri, non incepit esse Pontifex. vel *Dist. Papa subjicitur concilio, & hæreticus factus potest deponi: juridicè cum jurisdictione in personam N. improprie, cum Ecclesia declarat indignum*

papatu, quo factò immediate privatur à Deo suâ potestate C. sicut etiam factâ electione confertur ipsi immediate à Deo potestas, ut si Papa fieret hæreticus, ante sententiam hominum à Deo immediate privatur papatu, & sic tantum ab Ecclesia in eum fertur sententia declaratoria criminis, ipso autem jure divino desinit esse Papa.

Idem evenit si plures Pontifices in schismate creentur, nec constet, quis ex pluribus sit legitime electus, tunc enim, cum omnes simul & semel præesse nequeant, nisi Ecclesiam monstruosam quis dicere velit, neque etiam uni, quam alteri potiora jura suffragari supponantur, oportet arbitrium esse penes concilium, quisnam pro universali pastore agnoscendus, aut Anti-Papa rejiciendus sit; & hæc est definitio concilii Constantiensis modo cit.

Objicies 5. Quando Pontifex ducit vitam muneris suo difformem, oportet adesse judicem, à quo corrigatur, ne in perniciem totius Ecclesiæ pessimo exemplo grassari præsumat, ergo oportet concilium habere aliquam correctionem & jurisdictionem supra Pontificem, ad imitationem Pauli, qui non erubuit Petrum in faciem corrigere, ut constat ex *2. ad Galat. 5.* ubi dicit: *Cum autem venisset Cephas Antiochia, in faciem ei resisti, quia reprehensibilis erat.*

Resp.

Resp. Valde periculosum esse subditis munus judicandi adversus dominum permittere, pessimo enim articulo res Principum consistere, si cum omnium vota explere non possint, omnium invidia & criminationi paterent. Si in Principem grassari liceat, ait Cardinalis Sfondrati *lib. 2. §. 13. num. 4.* obtentu criminis, quem tu reperies throni securum? semper inter vera, quæ hominem non deserunt, aut imaginaria delicta, quæ multo veris plura sunt, Majestate dubia & vicina; & ideo sacra pagina Principibus etiam malis discolisque obtemperari volunt, *Math. 23. Luc. 12. 1. Petri 2.*

Quod si, pergit cit. Author Pontificum mores adeo facti essent & deperditi, ut in publicam perniciem exirent, velut si aliena invaderent, injustissimas leges conderent, Principum jura & regna turbarent &c. tunc nec concilio nec ejus supra Pontificem majoritate opus est, cum jus naturale omnia illa permittat, quæ ad justam defensionem pertinent; si ergo Pontifex invadat res meas, repellam, si aggrediatur, resistam, si censuris & interdictis fulminet, ostendam illo ferro & igne sano corpori opus non esse, si regno minetur, minis innocentiam & armatam opponam, quid ergo opus provocatione ad futurum concilium? hæc ille.

Ad factum D. Pauli Resp. correctionem, qua reprehendit Petrum, non produisse ex jurisdic-
D 3

ne, qua superior inferiorem solet compescere, sed ex charitate, quæ etiam subditis defert munus, amice potius, quam autoritate superiorem admonendi, ut faciat, quæ sui sunt officii; & certè Paulus non fuit totum concilium, adeoque ex facto illius non bene inferitur jus jurisdictionis, quasi id concilio competere:

Objicies 6. Concilia vel sunt necessaria vel non sunt? si sint, ergo jurisdictionem habent, qua contra Pontifices utantur; si non sunt, ad quid ergo coguntur?

Resp. Concilia simpliciter necessaria non esse, cum Ecclesia florescere possit & ultra 300. annos in prima nascentis Ecclesiæ vere inter innumeras hæreses & persecutiones flourerit, licet concilia non fuerint indicta; esse tamen concilia subinde valde utilia, quia plurimum concilio res prudentius agi creditur, aut quia ex omnium Nationum conventu certior Status Ecclesiastici habetur experientia, aut quia minus suspectum est judicium, quod totius fere orbis Christiani consensu perficitur. Sfondratus *loc. cit. §. 21. n. 10.*

Quæres 4. Conciliorum statuta cujus nomine edantur, & cui sint adscribenda?

Resp. Constitutiones conciliorum adscribenda sunt summo Pontifici, & ejus nomine edi debent.

Ratio 1. Quia denominatio sumitur à tribuente auctoritatem, non à condente, *s. Apostolica de præbend.*

*bend. in 6. c. cum aliquibus de rescript. l. 1. §. sed neque C. de V. J. E. & actus tribuitur primæ causæ. c. in litteris de rescript. l. item eorum §. decuriones ff. quod cujus univers. nom. atqui Pontifex statutis conciliorum tribuit auctoritatem, c. significasti de Elect. c. multis, c. concilia dist. 17. ergo nomine Pontificis sunt edenda, eique adscribenda statuta conciliorum. sic in sexta actione concilii Chalcedonensis dicitur: in omnibus Synodis Apocrifarii Apostolici decretas sententias propter summam auctoritatem ejusdem Apostoli & Sedis, confirmabant; unde Patres concilii Nicæni c. omnes, c. sicut, dist. 15. humiliter petierunt, ut omnia sua gesta ac infinita confirmarentur à B. Sylvestro, ut constat ex litteris Patrum & decreto confirmationis tom. 1. p. 1. concil. p. 284. idemque cum Leone Papa observarunt Patres concilii Chalcedonensis, quorum Epistola seu relatio itidem refertur tom. 2. concil. part. 1. pag. 353. Epistola autem & confirmatio Leonis paulò post pag. 366. col. 1. sic etiam novissime Patres concilii Trid. eodem modo petierunt, & obtinuerunt confirmationem à Pio IV. ut in Decreto de fine concilii & confirmatione petendâ à serenissimo Sess. 25. & in Bullâ ejusdem Pii IV. quæ incipit *benedictus Deus*. Denominatio autem fieri debet à superiore confirmante. c. si eum. de prebend. in 6. Unde Baldus scribit in *L. ex placito in 3. coll. C. de rerum permut.* statuta spoletana confirmata per Papam dici*

statuta papalia, quod etiam dixit Rota coram Gregorio XV. *decis. 267. num. 6.* & coram Cardinale Cavale-rio *decis. 438. num. 3.* Non vero dici statuta spoletana; sic etiam tutor datus à patre filio emancipato, si confirmatus à prætore, dicitur datus, non testamentarius, ut notat glossa in *fin. Inst. de tut.* ergo etiam statuta concilii confirmata à Papa dici debent papalia, ejusque nomine inscribi ac promulgari.

Prob. 2. ex praxi, sic constitutiones insertæ clementinis tribuuntur Clementi V. in concilio Vien-nensi, vide *Clement. quia contingit de religios. domib. & septuaginta capita generalis concilii ferè omnia tribuuntur Innocentio III.*

Objicies. Constitutiones concilii generalis fuisse editas nomine concilii, patet ex *c. definitur caus. 17. quest. 8. c. 1. de judic. c. 1. de sponsal.* Sic etiam Tridentina Synodus sæpius utitur his verbis: *Sancta Synodus diffinit, statuit, mandat, prohibet, & aliis hujusmodi; sic verba hæc leguntur, sacro suadente concilio. in c. licet Græcos de Baptism. sacri auctoritate concilii c. nimis de jurejur. sacro præsentate concilio, & cum concilii deliberatione præhabita, c. ad Apostolica. de sent. & re jud. item inscribuntur ex concilio generali, ex concilio lateranensi, c. nonnulli, de cler. non resid. c. 2. de statu Monach.*

Resp. Quod multæ constitutiones à concilio fuerint denominatæ, exinde factum est, quia Romani Pontifices ad imitationem B. Petri, quan-

quandoque ex humilitate consenserunt, ut gesta, quæ sibi tribuenda essent, adscriberentur concilio, & ita procedit textus *in c. fin. caus. 2. quest. 1.*

13 Quæres 5. *An Romanus Pontifex saltem spontè se Concilio subdicere possit?*

Resp. Negativè Ita tenent Belarminus *in c. in Synodo. dist. 63 n. 6.* Fagnanus *in c. significasti de Elect. à n. 72.* & plures alii ab eo relati.

Prob. 1. Pontificia potestas est à Deo, *c. 1. dist. 22.* atqui Romani Pontifices huic potestati renuntiare aut pontificæ Majestati quidquam derogare non possunt. Ergo, 2. nemo potest judicare Pontificem, nisi sit superior *dist. 21. per tot.* atqui ut aliquis sit major aut superior Papa, nemo potest facere nisi solus Deus, Ergo

Prob. 2. ab exemplis, sic etsi Marcellinus in concilio conspersus cinere clamasset clara voce, dicens: *peccavi coram vobis*, atque ita quodammodo se supposuisset judicio Synodi, eum tamen judicare ausus est nemo, eâ ratione: *quia prima Sedes à nemine judicatur*, ut clare indicat *c. nunc autem. dist. 21.* ubi tota de Marcellino historia refertur, vide insuper *tom. 1. concil. general. & provinc. part. 1. pag. 182. & seqq.* idem colligitur ex *c. hinc etiam. dist. 17.* ubi Synodus congregata contra Symmachum autoritate Theodorici Regis, duo objiciebat eidem Theodorico, primum: quod concilium absque jussu accusati

Pontificis congregari non posset, secundum, quod primæ Sedis Antistes inferiorum judicio non subiceretur; quasi diceret, etiamsi concilium præcedente Apostolica autoritate convocaretur, nobis tamen, qui inferiores sumus, contra Pontificem maximum terre sententiam non liceret. Unde quamvis primum objectum postea sublatum esset, accedente demum Symmachii autoritate, tamen, quia supererat secundum, quod minori fas non esset in majorem Jus dicere, Episcopi non sunt ausi in eum jus dicere, sed dixerunt: *Symmachius Papa sedis Apostolicæ præsul ab hujusmodi oppositionibus impetitus, quantum ad homines respicit, sit immunis ac liber, cujus causam totam judicio DEI reservamus.* Certè non aliâ de causâ, nisi ut ostenderent hominibus in eum, qui supra homines est, & qui DEI vices gerit, jus dicere non licere, sic etiam concilium in resolutione non fuit usum verbo *absolvimus & liberamus*, ut mos est judicum in sententiis absolutoriis *l. 3. C. de sentent. & interloc. omn. Judic.* sed dixerunt: ipse, qui est Papa & Apostolicæ Sedis præsul, quantum ad homines respicit, sit immunis ac liber, perinde ac si dixissent: non sit liber, quasi eum nostrâ sententia liberemus, neque sit immunis, quasi eum nostrâ autoritate absolvamus, sed quia ipse est Papa & Apostolicæ Sedis præsul, nos vero homines sumus, quibus non licet de eo sententiam ferre; nemo enim,

enim, qui condemnare non potest absolvere potest *l. nemo ff. de R. I. deniq;* hoc ipsum adhuc clarius probatur in *c. nunc autē. dist. 21.* nam in eā parte quā adducit exemplum Sixti, hic Canon loquitur de concilio quod Valentini Augusti jussu convenerat, cui quidem concilio Sixtus à Martiniano accusatus se spontē subjecerat, ut ait textus in *c. mandasti caus. 2. q. 5.* & tamen textus in *d. c. nunc autem.* dicit: eum in concilio tanquam ab inferiori judicari non potuisse, atque ita ipsum concilium declarasse, ergo ibi est textus irrefragabilis juncto *d. c. mandasti.* probans Pontificem maximum etiam volentem à Concilio judicari non posse. Processus & acta accusationis Sixti III. habentur *tom. 1. concil. general. & provinc. p. 2. pag. 488.* & ejus spontanea submissio judicio Synodi *pag. seqq. c. 4. & 5.*

¹⁴ Objicies 1. Textum in *c. si nos incompetenter. caus. 2. q. 7.* ubi Leo Papa se subjecit judicio Ludovici Imperatoris. ibi: *Nos si incompetenter aliquid egimus & subditis justa legis iramitem non conservavimus, vestrorum cuncta volumus emendare NB. judicio, quoniam si nos, qui aliena aebemus corrigere peccata, pejora committimus, certē non veritatis discipuli, sed (quod dolentes dicimus) erimus prae ceteris erroris magistri, inde magnitudinis vestrae clementiam magnopere imploramus, ut tales, adhaec quae diximus, perquirenda missos in his partibus dirigatis, qui Deum per omnia timeant, & cuncta (quemadmodum si vestra praesens fuisset*

Imperialis gloria, diligenter exquirant, & non tantum haec sola, quae superius diximus, quarimus ut ex amissim exagitent, sed sive minora, sive etiam majora illis sint, de nobis indicata negotia, ita eorum cuncta legitimo terminentur examine, quatenus imponeri nihil sit, quod ab eis indiscussum vel diffinitum remaneat. plura habentur in contextu praecit. can.

Resp Papa ibi ex humilitate se subjecit imperatori, ut acciperet correctionem tanquam monitionem, non quasi Imperatorem suum judicem constituisset, sic etiam judicium in *text. cit.* sumitur pro discretionem, secundum Joan. Andreā in *c. Ecclesia S. Mariae n. 5. de Constit.* quem refert & sequitur Fagnanus in *c. significasti de Elect. n. 75.*

Objicies 2. *per 1. est receptum. ff. de jurisdic. omn. judic.* Judex major potest se subicere minori, vel aequali jurisdictione contentiosa, ergo etiam Pontifex. Resp. N. conseq. quia *per d. l. superior* ibi potest prorogare jurisdictionem inferioris, & non dicitur tunc minor judicare majorem, quia prorogatio facit de minore majorem & e converso, quod Pontifici applicari nequit, e quidem ut mortalium aliquis sit major Apostolico, nemo facere, nisi solus Deus potest, ut dictum est *supra*; simile etiam habetur in Clerico, qui se Laico subicere nequit, nec illius jurisdictionem prorogare. *c. si diligenti. c. significasti. de de foro compet.*

Corol-

15 Corollarium. Ex his fuit, quod cum appellatio sit ab inferiore iudice ad superiorem provocatio. *l. i. §. si quis ff. de appellat. c. 2. de Consuet. in 6.* à sententia Concilii generalis possit appellari ad summum Pontificem, sed non è converso a summo Pontifice ad concilium, quia esset a superiore appellare ad inferiorem contra naturam appellationis. Textus est *in c. cuncta per mundum caus. 9. q. 3. c. qui se fecit. caus. 2. q. 6.* Quin imò appellantes à Romano Pontifice ad futurum concilium, eorumque consiliarii & fautores, pœnis excommunicationis, criminisque læsæ Majestatis divinæ & humanæ subjiciuntur à Pio II. *in Constit. quæ incipit Execrabilis. edita anno 1459. 15. Calend. Febr.* item excommunicantur quot annis in die cænæ Domini in Bullâ Gregorii XIII. *Consueverunt de anno 1583. pridie Nonas Aprilis.* imò addit Fagnanus *d. loc. n. 61.* cum aliis à se relatis, appellari non posse ad Christum à sententia Papæ, cum Christi & Papæ ejus Vicarii sit idem tribunal. *c. 2. de Consuet. in 6.*

16 Quæres 6. Cum Pontifex sit supra Concilium, neque sponte sua se ei subijcere possit, an sine Concilio igitur sit infallibilis in præceptis morum?

Cum ex *dd.* à Pontifice ad concilium nequeat appellari, & Pontifex sit caput ac supremus Princeps Ecclesiæ, adeoque leges etiam contradicente concilio condere, concilii statuta immutare & corrigere possit, *c. significasti de Elect. c. statutum*

de rescriptis in 6. quod pluribus confirmat Turrecremata *in summa de Ecclesia lib. 3. c. 24. & c. 44.* dicendum est, Pontificem etiam solum esse infallibilem, in præceptis morum, quæ dat pro tota Ecclesia, saltem quantum ad honestatem morum, & quoad substantiam; quoad circumstantias enim excedendi, *verb. gr.* in rigore pœnæ, multiplicatione præceptorum, ait Suarez non esse inconueniens committere humanum defectum.

Ratio hujus secundi est, quia hoc non est contra Ecclesiæ puritatem. Ratio primi est, quia approbare turpia pro honestis, vel reprobare honesta pro turpibus, repugnat puritati & sanctitati Ecclesiæ, adeoque in illis non potest errare Papa, & sic erronea præcipere Ecclesiæ, unde ait: *c. cuncta per mundum, caus. 9. quæst. 3. Apostolica Sedes sine ulla Synodo precedente & solvendi, quos Synodus inique damnauerat, & damnandi nulla existente Synodo, quos oportuit, habuit facultatem.* adde *can. nunc autem dist. 11.* Nec obstat *c. Anastasius dist. 19.* quia est Apocryphus & falso tribuitur Anastasio, ut convincitur ex notis, quæ immediate habentur post *d. c. in verb. Anastasius.*

Quæres 7. An Pontifex sine Concilio sit infallibilis in decisionibus & materia fidei? 17

Resp. Affirmative. ut late probatur ex *c. sunt quidam caus. 25. q. 1. c. ult. dist. 15.* sic Pontifex non puri hominis sed Dei agit in terris. *c. quanto de transl. Episcop.* adeoque

E

er-

errare non potest, quando definit ex cathedra tanquam Magister & Caput Ecclesie, quia licet Deus ei non dederit impeccabilitatem in agendo *c. non nos. penult. dist. 4* dedit tamen infallibilitatem in diffiniendo. *c. majores de Bapt. c. hæc est fides caus. 24. q. 1.* egregie S. Thom. 2.2. quest. 1. art. 10. in corp. ad cujus auctoritatem pertinet finaliter determinare ea, quæ sunt fidei, ut ab omnibus inconcussa fide teneantur. Hoc autem pertinet ad auctoritatem Pontificis, ad quem majores & difficiliore Ecclesie quæstiones referuntur, ut dicitur in decret. dist. 17. c. multus. unde & Dominus Luca 22. Petro dixit: quem summum Pontificem constituui. Ego pro te rogavi Patrem, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Et hujus ratio est, quia una fides debet esse totius Ecclesie secundum illud 1. ad Corinth. 1. id ipsum dicatis omnes, ut non sint in nobis schismata, quod servari non posset, nisi quæstio fidei de fide exorta determinetur per eum, qui toti Ecclesie præest, & ejus sententia à totâ Ecclesiâ firmiter teneatur, & ideo ad solam auctoritatem summi Pontificis pertinet nova editio symboli, sicut & omnia alia, quæ pertinent ad totam Ecclesiam. adde *c. hæc est fides, can. à recta, caus. 24. q. 1.*

Prob. etiam ex ratione, Pontifici ut supremo Pastori & Petri successori tenetur Ecclesia obedire, & credere ex text. cit. Si igitur Pontifex posset falli, teneretur credere

falsum, & errare tota Ecclesia; dum ergo Christus Luca 22. dixit ad Petrum: *Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua*, per hoc aperte insinuavit donum infallibilitatis in Petro, ut est petra Ecclesie & caput illius, quod similiter erit intelligendum de successoribus Petri, cum & ii sint caput Ecclesie. 2. Pontifices hanc potestatem infallibilem in se agnoverunt, & illa usi sunt damnantes Origenem, Apollinarem, Jovinianum, Bajum, Janfenium, & recentius Innocentius XI. Molinos Quietistam, non autem credibile est, usuros fuisse illâ potestate, si eam non habuissent, cum fuerint eximiè sancti, qui ea usi sunt. 3. Concilia Provincialia confirmata à summis Pontificibus recepta sunt à totâ Ecclesiâ, ut infallibilia *v. gr.* Millevitarum, Aratfic. Toletana, Carthaginensia, Lateranensia, ergo Pontifex sine concilio potest decernere aliquid esse de fide infallibiter. 4. Potestatem Pontificis definiendi in fide alligari concilio generali non expediebat, quia regulariter est difficillimum congregare concilia æcumenica, vel propter bella, vel ob sumptus vel ob alia impedimenta, & aliunde potest instare ac urgere necessitas damnandi novam insurgentem hæresim, vel declarandi aliquam veritatem necessariam, erat enim utilius ad majorem Ecclesie unitatem & amolienda plura schismata, hanc potestatem tribui Pontifici etiam solitariè sumpto.

Obji-

18 Objicient adversarii 1. Ipse Petrus (cujus successores volunt esse Pontifices Romani) non fuit pro infallibili agnitus à S. Paulo, cum ei restiterit, ergo multo minus reliqui Pontifices Romani erunt agnoscendi infallibiles. Resp. & Cephas sive Petrus toti Ecclesiae jam proposuit credendum N. & nondum ita proposuit C. Pontifici igitur tribuimus infallibilitatem, quando aliquid proponit toti Ecclesiae credendum, sive dum loquitur de cathedra, prout infra constabit.

2. In veteri Testamento summus Pontifex Caiphas & tota Synagoga cum illo erravit non recipiendo veram doctrinam, cur non igitur & Pontifex novi Testamenti errare possit? Resp. enim N. consequia eo tempore Synagoga jam erat in occasu, finiebatur cum Christi morte, quae ratio non militat contra Christi Ecclesiam.

3. Si Pontifex sit infallibilis etiam absque concilio, ergo frustranea erunt concilia, ad quid enim adhiberentur, cum sententiae Pontificis majus robur & infallibilitatem non addant. Resp. Absit, quod concilia sint frustranea, sic & Apostoli erant infallibiles, & tamen collegerunt concilium. Colligitur itaque concilium, tum, quia non ita clare apud omnes de fide est, Pontificem solitarium esse infallibilem; tum ut reliquis monstretur Pontificem non temerè procedere.

4. Omnis homo est errori obnoxius, & cur Pontifex hac neces-

sitate & lege fragibilitatis humanae esset exemptus? Resp. Verum quidem esse, quod omnis homo sit errori obnoxius, nisi specialiter protegatur à divina providentia C. si tamen specialiter protegatur N. certe dum DEUS Ecclesiam suam vult praeservare ab universali errore, primo necesse erit, ut caput erroribus non subjiciat.

S. Cyprianus pertinaciter restitit Pontifici volenti, ut non rebaptizentur illi, qui jam baptizati erant ab haereticis, adeoque etiam S. Cyprianus non agnovit in Pontifice infallibilitatem. Sed adversarii meminere, quod S. Cyprianus ideò arguatur à pluribus peccati mortalis, quod deinde delevit poenitentia & martyrio; ab aliis verò excusari S. Cyprianum, eo quod ex ignorantia restitit, quia Papa nondum definiverat tanquam de fide, licet jussit non rebaptizari, & sic servari antiquam consuetudinem. alii verò dicunt, quod S. Cyprianus judicaverit Papam loqui ut hominem privatum, & sic errare, adeoque censuit se non teneri obedire.

6. Ipse Petrus, quem Papistae dicunt primum suum Pontificem negavit Christum, licet Christus pro eo rogavit: ut non deficeret ejus fides, & cur inquit: Clemens XI. non posset errare? Verum: Resp. Petrus negavit Christum, antequam esset factus Pontifex & ore tantum negavit C. Negavit postquam esset institutus Pontifex

E 2

(quod

(quod munus accepit modò post resurrectionem) & corde negavit N.

19 7 Sed experientia & historiae factis loquuntur de erroribus Pontificum, sic Marcellinus, qui papatus fuit praefectus anno 296. thus adolevit idolis, eaque adoravit, ut ipse postmodum in publico concilio confessus est, & retractavit. Vide *Romam glorios.* P. Christoph. Ott. fol. 61. Liberius Papa Papatui praefectus anno 352. Constantii Imperatoris edicto de relegando Athanasio subscripsit. Arianis Episcopis Ursacio & Valenti erat adeo familiaris, & denique formulae confessionis Arianæ subscripsit. Vigilius omnibus Theodoræ Imperatricis insolentiis ac malitiis consensit, eique promisit restitutionem expulsi & relegati Anthimi. Sergius III. condemnavit acta Formosi Papæ & ad dictissimus famosam meretrici Marozia; ubi in condemnatione vel erravit Sergius, vel in actis erravit Formosus? dein sordescere in libidine vel maxime est errare. Joannes XI. juxta confessionem Marozia; filius Sergii III. Pontificis, matris suæ adulteræ mores imitatus tandem papatu dejicitur. Vide Baronium *ad annum 933.* Benedictus IX. simoniae electus scandalose & impudicè vixit, vide *Romam glorios.* fol. 287.

Resp. 1. Quod factum Marcellini attinet, verum est, quod is metu mortis & blanditiis Imperatoris adactus una cum ipso Imperatore

templum vestæ ingressus, Jovis simulacro thus adoleverit; verum: non fuit hic error intellectus, sed peccavit contra fidei professionem, & solo metu externo fidem negare visus est, interiore autem actu nihil contra fidem credidit, aut docuit, cujus evidentissimum exemplum horribilis penitentia, quam postea peregit, Pontificatu sponte dimisso & martyrio ob fidem suscepto. vide Baronium *lib. 4. de Roman. Pontif. c. 9.*

2. Factum Liberii quod attinet, verum est, quod is banno Athanasii subscripsit, dum in Thraciam ab Imperatore Constantio erat relegatus & pusillanimitate ductus Romam redire suspiravit, verum etiam, quod in sua captivitate magnam habuerit familiaritatem cum Arianis Episcopis Ursacio & Valente, quos Imperatori Constantio gratos esse noverat, verum tertio, quod formulae confessionis Arianæ Syrmii ab hæreticis Arianis confectæ subscripsit, ad id dolose inductus, sed meminisse oportet, quod Liberius banno Athanasii subscripsit coactus, prout excusat ipse Athanasius, & eandem subscriptionem postea, dum ex captivitate liberatus fuerat, revocavit, quod etiam familiaris fuerit Ursacio & Valenti Arianis, ex eo provenit, quod hi duo Episcopi Ariani sese subdole finxerint genuinos Catholicos. Formula denique confessionis Arianæ adeo dolose concepta erat, ut non nisi Catholica videri potuerit, sicut S. Hilarius

Hilarius antiquus & subtilis ille Doctor Ecclesiæ eandem admiserat, (deceptus) ut catholicam; adeoque Liberius non erravit in fide, (quæ est actus intellectus) sed in confessione, & quidem non ut Pontifex loquens ex cathedra, sed ut Doctor privatus. Pariter, quod dictum de Vigilio, erravit is & peccavit non ut Pontifex sed Doctor privatus. Idem dicendum de scandalis Sergii III. Joannis XI. Benedicti IX. quorum errores & scandala fuerunt errores facti & peccata, non errores fidei, facta inquam ut privatorum, non ut legitime definitium. Sic etiam nemo dicit Pontifices peccare non posse, sed dicitur eos in authenticis definitionibus fidei errare non posse.

Objicies. Pontifices de facto ex cathedra definirunt plura fidei nostræ contraria. Nam Greg. III. in can. 18. caus. 32. quæst. 7. docuit publicè, Virò ob infirmitatem mulieris, licere aliam conjugem ducere. Gelasius in can. 13. de Consecrat. dist. 2. tradidit: sine Sacrilegii reatu non posse in S. Communione Corpus Domini sine calice sumi, & in can. 24. de Consecrat. dist. cit. tenuit: Baptismum in Sanctissimæ Trinitatis aut Christi nomine, absque trium personarum expressione collatum valere. Alexander III. in c. 3. de Spons. duor. fatetur à suis prædecessoribus aliquando fuisse judicatum, matrimonium cum unâ contractum & ratum, per aliud cum aliâ contractum & consu-

matum dissolvi. Innocentius III. cap. 7. de divort. refert à quodam Antecessore suo, matrimonium ex eo dissolvi posse, judicatum, quod unus ex conjugibus in hæresin vel gentilitatis errorem labatur.

Resp. Errores qui opponuntur vel non sunt errores, vel non contra fidem ex cathedra propositi. Siquidem cit. can. 18. decidit casum infirmitatis tantæ, quæ impotentiam perpetuam ad copulam conjugalem importat, ac si matrimonium antecedit, illud facit irritum, sin verò sequatur & quidem ante consummationem, causam sufficientem dispensationi Pontificiæ præbet. Secundò cit. can. 13. ut insinuat illius summarium, loquitur de sacerdote, quod *Corpus Christi sine ejus sanguine non debet accipere*. Tertio cit. can. 24. præterquam quod explicationem competentem non respuat, ad casum particularem per rescriptum particulare emanavit, ac in materiâ quidem, quæ nondum à Sede Apostolicâ certò decisa est. Quarto cit. c. 3. de spons. duor. non dicit Alexander quomodo & qualiter judicaverint sui Antecessores in quæstione propositâ de duobus matrimoniis, utrum ratum prius per posterius dirimatur? Unde valde incertum est, an etiam casu, quo sententiam affirmativam altè memorati Pontifices amplexi fuissent, ex cathedra sententiam dixerint; ut notat Gonzalez in *Comment. d. c. 3.* etsi cum Wagne-
reck in *Exegesi ejusd. cap.* responderi

possit, dissolutionem prioris matrimonii rati per posterius consummatum non tam ex jure communi, quam speciali dispensatione Pontificiâ dirimi, idque tacito nomine Pontifices sensisse. Quintò *c. 7. de divort.* similiter non exprimit, in quo prædecessor Innocentii contrarium & quomodo senserit. Quin nec Innocentius III. tanquam fidei dogma definit, non licere conjugii ad secundas nuptias convolare, quando alter in hæresin vel Ethnicismum est prolapsus, ut colligitur ex *verb. non credimus*, tametsi postea concilium *Trid. Sess. 24. de Matrim. c. 5.* definiverit. Barbofa *in cit. cap. n. 2.* Wagnereck. *ibid. in princ.* Gonzalez. *ibid. in not. n. 2.*

20 Corollarium I. Pontifex non est infallibilis ut doctor privatus, sive doctrinam suam verbo sive scripto tradat, imo neque ut Pontifex in quæstionibus facti particularibus, non pertinentibus ad communem Ecclesiæ fidem, religionem & morum sanctitatem, nec ullam habentibus connexionem cum quæstione Juris, aut doctrinæ fidei & morum, *verb. gr.* an cum hac vel illa persona circa votum aut matrimonium ex tali informatione sit dispensandum, vel dum aliquem excommunicat, aut alteri censuræ Ecclesiasticæ subjicit, quo casu fieri potest, ut innocentem condemnet; & ratio est, quia in tali judicio non exercet munus universalis pastoris, nec si erret in hoc, errat tota Ecclesia, cum talis sententiâ non proponatur de-

finitive è cathedra, ut recipienda à tota Ecclesia; dicitur tamen illos actus exercere ut Pontifex, quia robur suum habent à pontificia potestate, non tamen in casu Ecclesiam docet, adeoque nec requiritur specialis assistentia Spiritûs sancti.

Dixi: *In quæstionibus facti particularibus, non pertinentibus ad communem Ecclesiæ fidem, religionem & morum sanctitatem, nec ullam habentibus connexionem cum quæstione Juris.* Est inquam fallibilis in quæstionibus facti particularibus, quorum decisiones non proponit toti Ecclesiæ tenendas; si equidem toti Ecclesiæ tenendas proponat, errare non potest, alias tota Ecclesia errare posset; sic Pontifex sæpe decidens quæstionem facti, mandat etiam sub anathemate eam decisionem recipere, consequens est, quod tali casu Pontifex errare non possit, ne alias tota erraret Ecclesia. Sic etiam quando Alexander VIII. & Anno 1705. Clemens XI. declararunt sensum obvium libri Jansenii, qui inscribitur Augustinus, esse hæreticum, & obvio sensui quinque damnatarum propositionum prorsus conformem, tenentur omnes interno mentis assensu adherere Pontifici, ut infallibili, quia constitutione Clementis XI. aperte definitur, quod sensus quinque propositionum libri Jansenii sit hæreticus, & sub Anathematis pœna præcipitur, ut omnes & quidem cum juramento subscribant formularium

in

in eam rem ab Alexandro VIII. conditum, ac declaratur, quod absque illa persuasione perjurium foret; jam vero quomodo posset quis formulario huic cum firma persuasione subscribere, nisi Pontifex esset infallibilis in quæstionibus facti, tunc saltem quando illas decidit ex cathedra, sive quando illarum quæstionum decisiones proponit toti Ecclesiæ tenendas? imo quomodo potuisset Pontifex sub Anathematis pœna talem assensum & talem subscriptionem cum tali juramento ab omnibus exigere, si se fallibilem esse sentiret? verum Pontifex genus quoddam violentiæ ac Tyrannidis exerceret, si fallibilitatis suæ conscius nihilominus vindicaret sibi supremam in hominum mentes imperitiam, non secus ac si esset infallibilis.

Quod si forte reponas ad subscribendum sincere formulario Alexandri VIII. & novissimæ constitutioni Clementis XI. requiritur aliqua persuasio de hæreticitate libri Jansenii, non tamen illa in summo gradu, quæ excludat omnem ordinem, & quam sola gignere potest infallibilis autoritas, sed sufficit iudicium opinativum actualem dubitationem excludens, quale niti potest autoritate licet fallibili, ergo in damnandis libris Pontifex & Ecclesia falli possunt. Sed Dist. ad subscribendum cum juramento non requiritur persuasio in summo gradu, quæ excludat formidinem omnem N. ad subscribendum sine

juramento T. licet igitur autoritas Pontificis fallibilis sufficeret ad ad assensum probabilem sive opinativum de hæreticitate vel Catholicitate alicujus libri, non tamen sufficit ad assensum plane firmum, qualis in jurante requiritur; sic aliqua prudenter possumus vel debemus credere ex aliorum testimonio, licet id absolute infallibile esse non putemus *verb. gr.* ex quibus parentibus quisque nostrum sit, quod rite baptizatus fuerit, quæ nemo sanus in dubium revocat, etsi cum juramento ea asseverare nequeat.

Corollarium 2. Pontifex tunc dicitur loqui ex cathedra, quando ut pastor universalis authentice definiens obligat universam Ecclesiam ad aliquid tenendum vel credendum, & ad hanc locutionem definitivam, sive ex cathedra, requiritur 1. ut objectum non sit factum particulare, sed quidpiam pertinens ad fidem vel morum honestatem. 2. Ut ejus assertio sit directa responsio ad quæsitum, ea enim, quæ per modum explicationis aut confirmationis obiter ex occasione interferuntur, non censentur definita. 3. Verba directa, quibus asserat: hoc esse de fide, esse traditionem Apostolicam, contrarium esse hæreticum &c. 4. Legitima & sufficiens promulgatio, ut si decretum fuerit solemniter publicatum in acie Campi Floræ, affixum in columna illius fori, & ad valvas S. Petri per tempus legitimum. Sed

Dices:

Dices: Si Pontifex ita definit infallibiliter, ergo etiam si temere definiat sine concilio, erit credendum? sed memento suppositum negari, quod scilicet DEUS in hoc decretorum ordine possit permittere, ut temere definiat, qui enim promissit finem, debet curare ut & media adhibeantur. Deinde certum est, adhibendam esse aliquam diligentiam & consultationem cum viris doctis, quia in re tanti momenti procedendum modo humano & prudenti, & sicut Deus confirmans hominem in gratia, non aufert ab eo obligationem diligentis observationis periculorum peccandi, ita ob promissam infallibilitatem non au-

fert à Pontifice obligationem diligentis inquisitionis. Sed si ulterius

Rogas, quid si ergo non adhibeat inquisitionem, sicuti omissio diligentis inquisitionis facile accidere posset? ad hoc tibi respondeo, adhuc esse infallibilem, quia infallibilitas non oritur ex diligentia Pontificis, sed à Deo vi promissionum, unde Deus semper assistit ad unum è duobus, vel ne omittatur debita deliberatio, vel ne erret, si absque deliberatione definiat; sic Joannes XXII. cum statuisset definire, quod animæ Beatorum ante diem iudicii Deum non viderent, repentino casu mortuus est.

§. IV.

AN DIGNITAS SUPREMA SPIRITUALIS, ET VICARIATUS CHRISTI SIT PRÆFERENDUS DIGNITATIBUS MERE TEMPORALIBUS?

SUMMARIA.

1. Quid sit Majestas? 2. Pontifex habet Majestatem Ecclesiasticam. 3. In Pontificem committitur crimen læsæ Majestatis. 4. An Pontifex habet Majestatem politicam in suo Territorio. 5. Impugnatur jurisdictio politica S. Pontificis. 6. Respondetur ad argumenta contraria. 7. Quid sentiendum de donatione Constantini. 8. An utile sit Pontificem fulgere Majestate etiam politica? 9. An Pontifex habeat præcedentiam præ reliquis Principibus? 10. Ponuntur argumenta contraria. 11. Pontifex est supra reliquos

Principes quoad jurisdictionem Ecclesiasticam. 12. Recensentur argumenta adversariorum. 13. An Imperator possit deponere Pontificem? 14. An à Pontifice possit appellari ad Imperatorem & Reges? 15. An summa jurisdictio Ecclesiastica unquam fuerit penes Imperatores & Reges? 16. Refertur transactio inter Calixtum II. & Henricum V. ac explicatur. 17. In Exordio Ecclesie penes quem fuerit facultas eligendi Episcopos? 18. An S. Pontifex habeat etiam aliqualem jurisdictionem politicam saltem indirectam & extraordinaria-